

TÁC ĐỘNG CỦA VỐN LƯU ĐỘNG ĐẾN LỢI NHUẬN CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NIÊM YẾT Ở VIỆT NAM

Ngày nhận: 28/4/2014
Ngày nhận lại: 29/9/2014
Ngày duyệt đăng: 10/11/2014
Mã số: 11-14-NCTĐ-54

Phan Đình Nguyên ()
Nguyễn Ngọc Trãi (**)*

Tóm tắt: Bài viết này nghiên cứu tác động của vốn lưu động (VLD) đến lợi nhuận của các doanh nghiệp niêm yết trên sàn HOSE và HNX bằng phương pháp hồi quy tác động cố định cho dữ liệu bảng giai đoạn 2007-2012. Kết quả nghiên cứu cho thấy các biến nghiên cứu đại diện cho VLD (số ngày phải thu, số ngày phải trả, số ngày tồn kho và chu kỳ luân chuyển tiền mặt) đều có tác động tiêu cực đến lợi nhuận doanh nghiệp (LNDN).

Từ khóa: Vốn lưu động, lợi nhuận doanh nghiệp.

Giới thiệu

Lợi nhuận và VLD là hai thành phần quan trọng trong tài chính doanh nghiệp bởi lẽ lợi nhuận quyết định sự tồn tại và phát triển của một doanh nghiệp. Schilling (1996) cho rằng sở dĩ kinh doanh tồn tại là do kinh doanh tạo ra lợi nhuận và góp phần cải thiện tình hình kinh tế của chủ sở hữu cũng như tài sản cho cổ đông. Bên cạnh đó, lợi nhuận còn là tiêu chí đánh giá hiệu quả sử dụng vốn và tăng giá trị cho doanh nghiệp (Nguyễn Minh Kiều, 2011).

Nhiều nghiên cứu đã cho thấy rằng, các thành phần trong VLD tham gia trực tiếp vào quá trình sản xuất và có ảnh hưởng đến LNDN (Deloof, 2003; Ali và Hassan, 2010; Mathuva, 2010; Karaduman và các tác giả, 2011; Azam và Haider, 2011; Saghir và các tác giả, 2011; Sial và Chaudhry, 2011; Napompech, 2012; Sahari và các tác giả, 2012)... VLD chiếm phần lớn trong tổng tài sản của doanh nghiệp nên ảnh hưởng trực tiếp đến chi phí vốn của doanh nghiệp. Ali và Hassan (2010) cho rằng VLD là thành phần rất quan trọng, đóng vai trò huyết mạch trong sản xuất kinh doanh của công ty. Hơn nữa, một trong những nguyên nhân chính khiến nhiều doanh nghiệp vừa và

nhỏ thất bại là do năng lực quản trị tài chính hạn chế, đặc biệt trong việc hoạch định nguồn tài trợ dài hạn và quản trị VLD, thể hiện qua tình trạng thiếu vốn, mất tính thanh khoản. Vì vậy, doanh nghiệp muốn tồn tại và phát triển bền vững thì lãnh đạo doanh nghiệp cần chú trọng đến quản trị VLD, đặc biệt là trong thời kỳ kinh tế khó khăn. Enqvist và các tác giả (2012) cho rằng trong thời gian suy thoái kinh tế thì quản trị VLD có tác động đến LNDN rõ ràng hơn trong giai đoạn kinh tế phát triển. Quản lý tốt VLD giúp công ty sẽ hạn chế được rủi ro thanh khoản, tránh phá sản và góp phần làm giảm chi phí sử dụng vốn, tăng lợi nhuận, có nhiều cơ hội đầu tư trong tương lai.

Thực tế ở Việt Nam, doanh nghiệp đang gặp vấn đề lớn trong việc quản trị VLD, nhiều doanh nghiệp có thể nói là “chết trên đồng tài sản” vì tồn kho quá nhiều trong khi lại thiếu hụt vốn để sản xuất kinh doanh.

Bài viết này nhằm tìm hiểu tác động của VLD đến LNDN ở Việt Nam. Mặc dù đã có nhiều nghiên cứu về tác động của các thành phần của VLD đến lợi nhuận, nhưng kết quả nghiên cứu có sự khác biệt ở những thị trường khác nhau với mức độ ảnh hưởng